

โครงการจัดการความรู้ ๑ KM ๑ หน่วยงาน
นิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์

๑. รายชื่อคณะทำงาน KM TEAM

๑. นางจิราพร สุวรรณไตร	ตำแหน่งผู้ปกครองนิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์	ประธานคณะทำงาน
๒. นางสาวโสมลี ยอดจันทร์	ตำแหน่งนักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ	คณะทำงาน
๓. นายกฤษณัย ศรีจันทร์	ตำแหน่งนักพัฒนาสังคมชำนาญการ	คณะทำงาน
๔. นางสาวเสาวนิตย์ นิลเปี้ยง	ตำแหน่งนักพัฒนาสังคม	คณะทำงาน

๒. ประเด็นความรู้/ การจัดการความรู้ เรื่อง กระบวนการดำเนินงานเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม

๓. ที่มาของการจัดการความรู้

ที่สงวนเพื่อกิจการนิคมของนิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคมจำนวน ๔๐๑ ไร่ โดยแบ่งเป็น ประเภท ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ รวมถึงสถานะทางกฎหมายของผู้ขออนุญาตใช้ประโยชน์ ได้แก่ (๑) บุคคลทั่วไป (๒) นิติบุคคล ที่ไม่ใช่ส่วนราชการ (๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (๔) ส่วนราชการ (๕) คนสถาน และ (๖) การดำเนินงานตามโครงการของรัฐบาล เช่น โครงการที่ดินคนจน

การดำเนินงานของนิคมฯ เกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม (งานจัดทรัพยากร) มีสถานการณ์ ตามประเภทผู้ใช้ประโยชน์ ดังนี้

๑. บุคคลทั่วไป พบว่า สัญญาไม่เป็นปัจจุบัน ขาดการชำระ มากกว่า ๑ รอบสัญญา(๓ ปี) รวมถึงการขายสิทธิในการใช้ประโยชน์ โดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อีกทั้ง นิคมฯ ได้ดำเนินการออกจดหมายแจ้งให้ผู้ใช้ประโยชน์มาดำเนินการ มีเพียงบางส่วนที่มาดำเนินการโดยกว่าครึ่งไม่มาดำเนินการให้สัญญาเป็นปัจจุบัน

๒. นิติบุคคลที่ไม่ พบว่า นิติบุคคลคือ สถานีบริการพลังงานเชื้อเพลิง มีอัตราค่าบำรุงกิจการนิคมต่ำกว่าราคาประเมินนอกจากนี้ยังพบว่ามีการให้เช่าช่วงทำการค้า อื่นๆ ซึ่งนำมาสู่รายได้ที่ไม่ได้นำเข้าสู่กระบวนการประเมิน ค่าบำรุงกิจการนิคมส่งผลให้ราชการได้รับประโยชน์น้อยกว่าที่ควรจะได้รับ

๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ไม่พบการอนุญาตให้ใช้ประโยชน์จากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ในขณะที่มีอย่างน้อย ๓ อบต. คือ อบต.ทุ่งมน อบต.ปรีอ และอบต.บักโต ที่ได้ยื่นเรื่องขออนุญาตใช้ประโยชน์ นิคมฯ ได้ดำเนินการส่งไปกรมฯ มากกว่า ๒ ปี แต่ยังไม่ได้รับหนังสืออนุญาตกลับมาแต่อย่างใด

๔. ส่วนราชการ เช่นว่า โรงเรียน อนามัย พบว่า มีการนำที่ดินไปขึ้นเป็นที่ราชพัสดุ ส่งผลให้เกิดการทับซ้อนระหว่างส่วนราชการ เช่น โรงเรียนบ้านอำปอ มีข้อติดขัดเกี่ยวกับการของบลงทุน ส่งผลให้การพัฒนาภายในส่วนราชการเกิดความล่าช้า

๕. ศาสนสถาน พบว่า ศาสนสถานหลายแห่ง มีข้อพิพาท ในประเด็นพื้นที่ทับซ้อน ในพื้นที่นิคมฯ อนุญาตและที่ นสล. อีกทั้งยังพบประเด็นการขอตัดต้นไม้ซึ่งเป็นไม้หวงห้ามตามพรบ.ป่าไม้ เพื่อสร้างศาสนสถาน และประเด็นสำคัญอีกหนึ่งประเด็นการขอก่อตั้งวัดเพื่อขอวิสุงคามสีมา จากสำนักงานพระพุทธศาสนา มีความเข้าใจไม่ตรงกันว่าหนังสืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ของนิคมฯสามารถนำไปขอวิสุงคามสีมาได้

๖. นิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์ จึงเล็งเห็นความสำคัญกับการจัดการความรู้เรื่องกระบวนการดำเนินงานเพื่อใช้ประโยชน์ในที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เจ้าหน้าที่นิคมฯ สามารถดำเนินงานจัดทรัพย์สินฯ ได้ตามกระบวนการขั้นตอนที่ถูกต้องตามระเบียบกรมฯ รวมถึงราชการได้รับประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ผู้ขอใช้ประโยชน์จะได้เข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติและสัญญาให้ชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ของการอนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการนิคมฯต่อไป ในการนี้ นิคมฯปราสาทจัดจึงได้จัดทำโครงการจัดการความรู้ ๑ KM ๑ หน่วยงาน ขึ้น เพื่อให้นิคมฯได้จัดการองค์ความรู้การใช้ที่สงวนเพื่อกิจการนิคม ให้เกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนยิ่งขึ้นไป

๔. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นิคมฯ เกิดองค์ความรู้ และความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการองค์ความรู้
๒. เพื่อค้นหาจุดคานงัด (Leverage Point) และสร้างเป็นนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับองค์ความรู้และขั้นตอนการดำเนินงานตามกระบวนการใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม
๓. เพื่อพัฒนานวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ส่องค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้ทั้งส่วนของนิคมสร้างตนเอง และผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม

๕. ขั้นตอนและวิธีการจัดการความรู้(โดยละเอียด)

- ๑) ทบทวนระเบียบขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม
- ๒) การศึกษาดูงาน การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ ซึ่งมีลักษณะการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ ที่สามารถเทียบเคียงได้กับการบริหารจัดการที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม ได้แก่ สำนักงานธนารักษ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และภาคเอกชนที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่สามารถเทียบเคียงได้
- ๓) การประมวลข้อมูล การใช้ประโยชน์เพื่อกิจการนิคม โดยการสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์มาประกอบเป็นการศึกษาเชิงลึกด้วยกระบวนการวิเคราะห์และจำแนกข้อมูล ตามลักษณะปัญหาที่พบให้มีความละเอียดและแสดงถึงอุปสรรค โอกาส ในการจัดการความรู้ให้ชัดเจน
- ๔) สรุปและทบทวนองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อพัฒนาเป็นองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้ ในโอกาสต่อไป

๖. รายละเอียดความรู้/องค์ความรู้

เกิดองค์ความรู้การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ ผ่านกระบวนการทบทวนของนิคมฯและสองหน่วยงาน เพื่อมาปรับใช้ในระดับนโยบายและปฏิบัติ

- ๖.๑ ปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับที่ดินสงวน
- ๖.๒ ปรับปรุงหลักเกณฑ์ และวิธีการขอใช้ประโยชน์ที่ดินสงวน
- ๖.๓ ปรับปรุงค่าใช้จ่ายรวมถึงค่าบำรุงกิจการนิคมฯ ที่นิคมและกรมฯ จะได้รับให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและค่าครองชีพในปัจจุบัน

๗. วิธีการขยายผล การแบ่งปันแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผลงาน KM ผ่านช่องทางต่างๆ

๗.๑ การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย และข้อเสนอเชิงปฏิบัติที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ รวมถึงกรณีศึกษา เทียบเคียงกับหน่วยงานอื่น

๗.๒ การถ่ายทอดองค์ความรู้ต่อบุคลากร นิคมฯ และกรม ที่ปฏิบัติงานนิคมฯทุกระดับ ผ่านการเสวนาวิชาการหรือจัดทำแผน

๘. ระบุผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม/เชิงประจักษ์ (บุคลากรมีการนำ KM มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างไร)

บุคลากรปฏิบัติตามระเบียบฯได้อย่างถูกต้อง รวมถึงมีการทบทวนระเบียบในหัวข้อวิธีปฏิบัติ และค่าบำรุงกิจการนิคมเป็นประจำทุกปี

๙. ปัจจัยที่สนับสนุนความสำเร็จในการจัดการความรู้

ผู้ปกครองนิคมฯ ชี้ให้เห็นและสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบ รวมถึงการสนับสนุนให้บุคลากร ได้มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์รวมถึงศึกษาเทียบเคียงกับหน่วยงานของรัฐที่มีการปฏิบัติงานคล้ายกัน

๑๐. ปัญหา/อุปสรรค ในการจัดการความรู้

ขาดการสนับสนุนในระดับนโยบายให้เกิดการเชื่อมโยงองค์ความรู้และวิธีปฏิบัติกับหน่วยงานที่คล้ายคลึงกัน

๑๑. การประเมินการจัดการความรู้ KM ของหน่วยงาน (ทั้งในและภายนอกงานที่นำองค์ความรู้ไปใช้)

มีการปรับปรุงระเบียบและกระบวนการจากข้อเสนอของผู้ปฏิบัติงานเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย

๑๒. ข้อเสนอแนะในการจัดการความรู้

จัดให้มีหลักสูตรสำหรับเจ้าหน้าที่และบุคลากรของกรม ในทุกระดับได้ศึกษาโดยเฉพาะหลักสูตรสำหรับข้าราชการใหม่ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานใหม่

นิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์

กิจจกรโรวลยำนจ มขช : ทุกคนควรทำหน้าทึของตน และไม่ควรประมาท

๑ หน่วยงาน ๑ KM

ฐานข้อมูล
เรื่องการจัดทรัพยากรนิคม

ที่มาของการจัดการความรู้

ที่สงวนเพื่อกิจการนิคมของนิคมสร้างตนเองปราสาท จังหวัดสุรินทร์ มีที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคมจำนวน ๔๐๑ ๓ัญญา โดยแบ่งเป็น ประเภทตามลักษณะการใช้ประโยชน์ รวมถึงสถานะทางกฎหมายของผู้ขออนุญาตใช้ประโยชน์ ได้แก่ (๑) บุคคลทั่วไป (๒) นิติบุคคล ที่ไม่ใช่ส่วนราชการ (๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (๔) ส่วนราชการ (๕) ศาสนสถาน และ (๖) การดำเนินงานตามโครงการของรัฐบาล เช่น โครงการที่ดินคนจน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นิคมฯ เกิดองค์ความรู้ และความตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการองค์ความรู้
๒. เพื่อค้นหาจุดคานงัด (Leverage Point) และสร้างเป็นนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เกี่ยวกับองค์ความรู้และขั้นตอนการดำเนินงานกระบวนการใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม
๓. เพื่อพัฒนานวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) สูงสุดความรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้ทั้งส่วนของนิคมสร้างตนเอง และผู้ใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม

ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ๑) ทบทวนระเบียบขั้นตอนและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม
- ๒) การศึกษาดูงาน การบริหารจัดการที่ดินของรัฐ ซึ่งมีลักษณะการบริหารจัดการที่ดินของรัฐ ที่สามารถเทียบเคียงได้กับการบริหารจัดการที่ดินสงวนเพื่อกิจการนิคม ได้แก่ สำนักงานธนารักษ์ สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และภาคเอกชนที่มีรูปแบบการดำเนินงานที่สามารถเทียบเคียงได้
- ๓) การประมวลข้อมูล การใช้ประโยชน์เพื่อกิจการนิคม โดยการสังเคราะห์ให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์มาประกอบเป็นการศึกษาเชิงลึกด้วยกระบวนการวิเคราะห์และจำแนกข้อมูล ตามลักษณะปัญหาที่พบให้มีความละเอียดและแสดงถึงอุปสรรค โอกาส ในการจัดการความรู้ให้ชัดเจน
- ๔) สรุปและทบทวนองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อพัฒนาเป็นองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดได้ ในโอกาสต่อไป